

Rapport «Barn og unge i konflikt med loven»

Dato: januar 2024

Saksbehandler: Johanne Benitez Nilsen (kriminalitetsforebyggende koordinator)

1. Bakgrunn

Våren 2023 tok kriminalitetsforebyggende koordinator initiativ til å sette på dagsorden kommunens innsats og organisering mot barne- og ungdomskriminalitet. Bakgrunnen var stadig økende utfordringer med enkeltungdom og ungdomsgrupperinger i byen og lokalmiljøer. Utfordringer ble meldt inn fra både skole, forebyggende avdeling, barnevern, ungdomstjenesten, fritid og idrett, frivillige organisasjoner og politiet. Også butikkeiere og vektere meldte om økte utfordringer ungdommer som sloss, truet og hadde aggressiv adferd mot kunder og ansatte.

[Oversiktsbilde for barne- og ungdomskriminalitet i Kristiansand 2022](#) som ble publisert våren 2023 bekreftet utfordringsbildet og pekte på kraftig økning i barne- og ungdomskriminaliteten de siste 5 årene. Den pekte også på at den grove ungdomskriminaliteten har gått ned i alder. Barn under 15 år utgjorde ifølge rapporten den største økningen i vold og trusler i perioden 2017-2022.

I et møte med *Kommunedirektørens tverrfaglige koordineringsgruppe*¹, januar 2023 ble kriminalitetssituasjonen drøftet og det ble vedtatt å nedsette et internt utviklingsarbeid på tvers av ulike tjenesteområder for å forsterke innsatsen om det forebyggende arbeidet knyttet til barn- og ungdomskriminalitet. Kriminalitetsforebyggende koordinator fikk ansvar for å lede arbeidet.

2. Mandat

Kriminalitetsforebyggende koordinator fikk i oppgave å etablere en intern arbeidsgruppe på tvers av kommunalområder. I kommunedirektørens tverrfaglige koordineringsgruppe (styringsgruppen) august 2023 ble det vedtatt følgende om mandatet:

Det overordnede målet for arbeidet er å redusere vold, trusler og annen kriminalitet fra barn- og unge. Arbeidsgruppen skal se på forbedringer i samhandlingen på tvers av avdelinger og enheter i kommunen for å best mulig kunne:

- 1) identifisere enkeltungdom eller grupperinger som begår kriminalitet eller som er i risiko for dette
- 2) klargjøre oppfølging og koordineringsansvar/rolle overfor enkeltungdom, grupperinger eller bydeler
- 3) identifisere virkningsfulle tiltak/metodikk/rutiner og organiseringsformer på tvers av tjenesteapparatet (og i samarbeid med eksterne aktører)

Målgruppen for arbeidet er primært ungdom (12-25) som har begått lovbrudd eller står i fare for dette. Ungdom som er utsatt for vold og trusler vil også vil også kunne være en del av arbeidet.

¹ Fast møtefora mellom direktør for Oppvekst, Helse- og mestring, Kultur og Innbyggerdialog som tar opp saker som går på tvers av direktørområdene.

Det har vært et ønske at arbeidet skal munne ut i en rapport med klare anbefalinger på forbedringstiltak. Rapporten legges frem for behandling i kommunedirektørens tverrfaglige koordineringsgruppe 12.februar 2024.

Det er videre et ønske at tiltak som er besluttet å igangsatt innarbeides når [Samarbeidsavtale mellom politi og kommune](#) skal revideres i løpet av våren 2024. Også den overordnede [kriminalitetsforebyggende planen 2014 – 2024](#) skal revideres i løpet av året. Nye tiltak og strategier som er utviklet i utviklingsarbeidet «barn og unge i konflikt med loven» vil bli integrert i revideringsarbeidet.

Oppvekstreformen/forebyggende plan

Mandatet må ses i sammenheng med den pågående implementering av barnevern/oppvekstreformen som har som mål å styrke det helhetlige forebyggende arbeidet i kommunen slik at barn og unge ikke utvikler adferdsvansker (herunder rus og kriminalitet) eller blir utsatt for omsorgssvikt.

Den nye [barnevernlov § 15-1](#) s gir *hele kommunens tjenesteapparat ansvar for å forebygge adferdsproblemer hos unge og understreker at dette ikke er spesifikt et barnevern ansvar*. Det påhviler med dette en større forpliktelse for det forebyggende arbeidet i øvrige kommunale tjenester som skole, forebyggende avdeling, fritidsklubber, ungdomstjenesten m.fl.

Alle kommunene er pålagt å utarbeide en egen Forebyggende handlingsplan i henhold til ny barnevernloven. [Utkast til handlingsplan](#) er utarbeidet og ligger nå til [politisk behandling](#) (13.februar 2024) i oppvekstutvalget. Arbeidsgruppen har vært involvert i utarbeidelsen av planen og bidratt aktivt i planarbeidet.

3. Prosess, organisering og forankring

Arbeidet med «barn og unge i konflikt med loven» har vært et kommunalt utviklingsarbeid som har hatt fokus på 1) kartlegge samhandlingsutfordringer på tvers i organisasjonen 2) identifisere forbedringstiltak. Utviklingsarbeidet har pågått i perioden **august 2023 og februar 2024** og hatt som målgruppe barn og ungdom mellom 13 – 25 med rus og kriminalitetsutfordringer.

Utviklingsarbeidet har resultert i iverksettelse av en rekke tiltak underveis i prosessen. Det er utarbeidet en oversikt over både «*igangsatte tiltak*» og «*tiltak som vurderes iverksatt*» og «*tiltak som må avklares med styringsgruppa*» under punkt 5 i rapporten.

Arbeidsgruppen har bestått av avdelingsleder og enhetsledere med følgende representanter;

- Roy Wiken (assisterende kommunalsjef for skole og SFO)
- Indira Derviskadic (avdelingsleder for områdebarnevern/familienshus)
- Camilla Kalsnes (avdelingsleder for ungdomsavdelingen i barnevern)
- Yngvild Grummedal (avdelingsleder for forebyggende avdeling i oppvekst)
- Aida Krpo (avdelingsleder i ungdomstjenesten HM)
- Olaf Haugen (enhetsleder i Livsmestring Ung og Voksen HM)
- Siri Hennig Olsen (enhetsleder i fritidsenheten KI)
- Simen Høgdal Pedersen (avdelingsleder i fritidsenheten KI)
- Anne Cathrine Bragdø (avdelingsleder ungdomshelse HM)
- Aina Kjær (avdelingsleder helsesykepleier i oppvekst)
- Johanne Benitez Nilsen (kriminalitetsforebyggende koordinator og prosjektleder)

I tillegg til hyppige møter i arbeidsgruppen er det gjennomført en rekke møter med blant annet politiet, videregående skoler, ungdomsskolene, konfliktrådet, sykehus ARA/ABUP og andre aktører lokalt.

Det er videre gjennomført møter med en rekke kommuner i landet for å innhente inspirasjon og ideer til gode tiltak for å forebygge vold og kriminalitet begått av unge. Følgende kommuner har hatt samtaler med arbeidsgruppen:

- Oslo gamle bydel - [Oppfølgingsteam for unge lovbrøyttere](#),
- Tromsø kommune - [mentorordningen for ungdom](#),
- Bergen kommune [digitalt oppsøkende arbeid](#)
- Bærum kommune - [Trygghetsprogrammet](#)

Arbeidsgruppen har rapportert månedlig til kommunedirektørens tverrfaglige koordineringsgruppe som har vært overordnet styringsgruppe for arbeidet. Status i arbeidet har i tillegg blitt orientert i politirådsmøtet.

4. Tilstøtende arbeid

Parallelt med at kommunen har igangsatt et utviklingsarbeid knyttet til forebygging av barne- og ungdomskriminalitet pågår det en rekke eksterne utviklingsprosjekter som er svært relevant for vårt utviklingsarbeid. Kriminalitetsforebyggende koordinator er involvert i alle de ulike prosessene og har sikret at det er en sammenheng med arbeidet med «barn og unge i konflikt med loven».

Utviklingsarbeid om straffereaksjoner for ungdom

Et samarbeid mellom kommune, politi, påtalemyndighet, forsvarsadvokater, tingretten, konfliktrådet og kriminalomsorgen hvor man ser på forbedringstiltak i straffesakskjeden for ungdom. Blant annet utredes nå muligheten for å implementere en lokal [Hurtigdomstol i Agder](#).

Utviklingsarbeid om barn på barneverninstitusjoner i Agder

Et samarbeid mellom politi, kommune, Buf-etat, Sykehus, fylkeskommunen og statsforvalteren for å avverge alvorlig vold fra barn og ungdom som bor på barneverninstitusjoner i Agder. Se intensjonsavtalen [her](#)

Utviklingsarbeid om personer som utfordrer samfunnsvernet

Et samarbeid mellom politi og kommune om personer som utfordrer samfunnsvernet. Samarbeidet omhandler både voksne og ungdom og gjøres innenfor gjeldende lovverk og tauhetspliktreglement.

5. Resultater – hovedutfordringer og tiltak

Arbeidsgruppen har arbeidet systematisk med mandatet og kommet frem til en rekke forslag til forbedringstiltak innenfor 8 hovedkategorier av utfordringer.

1. Mangelfull kunnskap og tilstedeværelse på den digitale arenaen
2. Uklart hvem man kan ringe/kontakte ved bekymring
3. Mangelfullt samarbeid med de videregående skoler om ungdom med rus- og kriminalitetsutfordringer
4. Fragmentert organisering av ungdomsarbeidet i barnevernet
5. Mangelfull systematikk i russaker – hjelpen kommer for sent inn
6. Kommunen mangler ungdomsarbeidere som følger opp ungdommer på ettermiddag- og kveldstid
7. Uavklart hvem som koordinerer på individ og gruppe nivå
8. Liten systematikk i oppfølgingen av barn og unge som er utsatt for vold

Siden arbeidsgruppen er representert av beslutningstakere på avdelingsleder og enhetsledernivå er flere tiltak allerede igangsatt uten nærmere avklaring i styringsgruppa (venstre kolonne i tabellen).

Det er foreslått imidlertid en rekke grep/tiltak som er av mer prinsipiell karakter og som kan være avhengig av økonomiske ressurser. Disse løftes opp til nærmere avklaring/beslutning i styringsgruppa (høyre kolonne i tabellen). Jmf punkt 6 i rapporten

1. Mangelfull kunnskap og tilstedeværelse den digital arena

Arbeidsgruppen opplever at kommune og politi har svært begrenset kunnskap og kompetanse på hvordan man kan forebygge kriminalitet på nett eller fange opp personer som utsettes for uønskede hendelser digitalt. Politiet har i sin gjennomgang av [voldskriminalitet oktober 2023](#) pekt på at mye av voldskriminaliteten som begås i Kristiansand har sitt utspring i konflikter på sosiale medier.

I dag har en rekke tjenester i kommunen egne instagram/facebook kontoer/snapchat kontoer, men disse fungerer mer som en informasjonskanal til ungdommer. Arbeidsgruppen opplever at vi mangler virkemidler, ressurser og kunnskap om hvordan vi kan være mer tilstede på ungdommers digital arena.

Nr	Navn på tiltak	Beskrivelse	Igangsatt	Tilvurdering	Tilavklaring
1	« Digitalt oppsøkende tjenester »	Arbeidsgruppen har søkt Justisdepartementet om midler til å opprette et digitalt prosjekt etter modell fra Bergen. Beskrivelse av prosjektet i Bergen her: https://www.facebook.com/Utekontakten/posts/2614866895478809/ Svar fra Justisdepartementet forventes å komme ila februar/mars 2024		X	
2	« Digital fritidsklubb »	Fritidsenheten utreder mulighet for å tilby digital fritidsklubb ved bruk av « discord ». Dette ble prøvd ut under koronaperioden og vil være avhengig av ressurser. Avventer svar fra justisdep på tilskudd.		X	
3	Samarbeid med Varodd Industrier om digitale ressurser	Varodd industrier har igangsatt flere prosjekter (Game-on og Pilot) for unge-voksne utenfor arbeid og opplæring som har spill og gaming som hobby/livsstil. Arbeidsgruppen utreder muligheten for å samarbeide tettere med dem om deltakerne i disse prosjektene. Vinn-vinn: <ul style="list-style-type: none"> - Kommunen har behov for kompetanse og ressurser innen gaming og sosialemedier - Deltakerne i Varodd har behov for arbeidserfaring og sterkere relasjon til arbeidsliv 		X	
4	Månedlig møter mellom politi og kommune om utfordringsbildet på sosiale medier.	Hver siste onsdag i måneden møtes følgende representanter: <ul style="list-style-type: none"> - Politi v/nettpatroljen, politikontakt og radikaliseringskoordinator - Kommune v/krimkoordinator, kommunikasjonsenheten, beredskapsleder og rådgiver for flerkulturell dialog. 	X		

		Krimkoordinator innhenter status om utfordringsbildet på ungdomsfeltet før møtene.			
5	Videreutvikling av tiltakene Trygg digital by	Kristiansand kommune har inngått et samarbeid med NSC (nordic safe cities) og Gjensidige stiftelsen om prosjekt Trygg digital by. Se politisk sak Dokumenttittel (kristiansand.kommune.no) Målet er mer digital kompetanse i det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Arbeidet er svært relevant «barn og unge i konflikt med loven»	X		

2. Uklart hvem man kan ringe/kontakte ved bekymring

Arbeidsgruppen har gjort en intern kartlegging av hvordan barn og unge i konflikt med loven blir fanget opp og identifisert i kommunen. Vi har en rekke tjenester som er i kontakt med ungdom i målgruppa på ulike arena og som gjennom sitt virke fanger opp ungdom i målgruppen.

Arbeidsgruppen opplever imidlertid at det fremstår som uklart hvem foreldre, ungdommer, frivillige lag og foreninger kan kontakte når de er bekymret for rus, kriminalitet og negativ adferd hos barn og ungdom. Barnevernet er helt klart en viktig instans ved alvorlige bekymringer men kan oppleves som høy terskel for enkelte familier å be om råd og veiledning når de er bekymret. Er ungdommen under

Skolene gir tilbakemelding om at en del foreldre kontakter dem ved bekymring, men arbeidsgruppa opplever at det i større grad burde være tydeliggjort en kanal/instans som foreldre og barn og andre kunne ringe til for å få råd, veiledning og oppfølging når de er bekymret for rus og kriminalitet.

Nr	Navn på tiltak	Beskrivelse	Igangsa tt	Til vurde ring	Til avklari ng
6	Utrede om en aktør med spisskompetanse på barn og unge med rus, vold og kriminalitetsutfordringer kan frontes som en hovedaktør man kan ringe til/kontakte ved bekymring	Når det er avklart hvilken aktør som kan være «mottakeren» må det utarbeides en plan hvor man gjør «kanalen» kjent for publikum, lag og foreninger, idretten m.flere			X

3. Mangelfullt samarbeid med de videregående skoler om ungdom med rus- og kriminalitetsutfordringer

Kommunen har sammen med politiet tidligere hatt et velutbygget og systematisk samarbeid med de videregående skolene ved bekymring for ungdom med rus- og kriminalitetsutfordringer, blant annet gjennom hyppig bruk av ulike tverretattlig samarbeidsmøter som [kjernegrupper](#), ansvarsgruppe og oppfølging av ungdom/elever med ungdomskontrakter.

De senere årene har samarbeidet mellom skolene og kommunen endret seg med betydelig mindre bruk av kjernegrupper og ungdomskontrakter. Dels forklares dette med at politiet i mindre grad avdekker russaker og at ungdommen oftere enn før takker nei til tverretatlige møter ettersom det er et frivillig tilbud. Elevtjenesten på de videregående skolene er også blitt mer utbygget, noe som gjør at skolene håndterer ungdommen i større grad på egen hånd eller videreformidler kontakt til helsesykepleier (som er kommunal).

Arbeidsgruppa opplever at ungdommer i den aldersgruppen ofte er kommet svært langt i deres problemutvikling før kommunale tjenester kobles på. I samråd med de videregående skolene ønsker arbeidsgruppa å legge til rette for et tettere samarbeid på et tidligere stadie.

Nr	Navn på tiltak	Beskrivelse	Igangsat t	Til vurde ring	Til avklari ng
7	Økt bruk av kjernegrupper	Enighet med de 5 videregående skolene at man ønsker å revitalisere kjernegruppemetodikken i vgs	X		
8	Utarbeide bedre overgangsrutiner mellom u-skolen og vgs om ungdom med rus og kriminalitetsutfordringer	Det er gjennomført møter med rådgivere på u-skolen og vgs med mål om å styrke overgangsrutinene: Følgende er besluttet for neste års innsøking: <ul style="list-style-type: none"> - Utvidet bruk av tilleggskjema i samråd med foresatte - Overføringsmøter mellom skolene - Møter med vgs om elever med kjernegrupper - 	X		
9	Samarbeid om oppfølging av Rusplanen for de videregående skolene	Fylkesutvalget skal behandle en rusforebyggendeplan for de videregående skolene 1. halvåret 2024. Her er det foreslått en rekke tiltak som omhandler samarbeid med kommunen. Følges opp i neste prosjektfase.	X		

4. Fragmentert organisering av ungdomsarbeidet i barnevernet

En av de tydeligste samfunnstrendene innen barne- og ungdomskriminalitet er at ungdommene er stadig yngre, kriminaliteten er grovere og sakene er mer komplekse. Kriminalitet begått av ungdommer i aldersgruppen 12-15 år har hatt en kraftig økning siste 5 årene i Kristiansand (jmf. oversiktsbildet barne- og ungdomskriminalitet 2022).

I Kristiansand er barnevernet organisert med en sentralisert ungdomsavdeling for ungdom 16+. Videre er det fem barnevernavdelinger organisert ved familienshus på områdene for barn og ungdom fra 0-16 år i tillegg til Lillesand/Birkenes som inngår i Kristiansandsbarnevernet. Det er totalt 7 avdelinger som driver med ungdomsarbeid . I tillegg er det ungdomsteam i øvrige deler av barnevern som; avdeling for spesialiserte tiltak, samt «grad 1» undersøkelser på barnevernvakta. ([jmf. presentasjon av barnevernet](#)).

Arbeidsgruppen opplever at aldersavgrensningen i ungdomsavdelingen ikke er i samsvar med utviklingen i kriminalitetsbildet med stadig økende ungdomskriminalitet begått av ungdom i 12-13-14 års alderen. Kunnskapen og kompetansen om ungdomsutfordringene oppleves å være av ulike karakter og lite enhetlig på tvers av avdelingene. Det er videre utfordrende for samarbeidsetater som f.eks politiet å skulle forholde seg til alle de ulike barnevernavdelinger i en og samme kommune.

Nr	Navn på tiltak	Beskrivelse	Igangsa tt	Til vurde ring	Til avklari ng
10	Utrede etablering av en ungdomsavdelingen i barnevernet 12 – 25 år	Det er besluttet at organiseringsarbeidet i barnevernet skal ses på 2024. Arbeidsgruppen anbefaler at innstillingene fra denne rapporten tas med i organiseringsarbeidet.			X
11	Avgitt hørings svar på organisering av undersøkelsesarbeidet		X		

5. Mangelfull systematikk i russaker – hjelpen kommer for sent inn

Arbeidsgruppen opplever at det har skjedd store endringer innen rusfeltet de senere årene som påvirker kommunens evne til å fange opp og tilby tjenester til ungdommer som har rusutfordringer. Endringer i politiets rolle og praksis i russaker ([jmf. riksadvokatens retningslinjer i 2021](#)) har bidratt til at politiet i dag i svært liten grad avdekker ungdommer som ruser seg. Antall russaker registrert i politiet har blitt kraftig redusert de siste årene. Tilsvarende har antall påtaleunntakelser med vilkår om oppfølging fra kommunen (såkalte ungdomskontrakter) blitt kraftig redusert og nærmest ikke et tiltak som benyttes lenger.

Kommunen har opprettet en rådgivende enhet for russaker i henhold til lovendring i 2022, men er svært lite tatt i bruk ([jmf. utredning rådgivende enhet for russaker 2022](#))

Arbeidsgruppen erfarer at ungdommer i liten grad selv ber om hjelp for sitt rusproblem før rusutfordringene eventuelt har kommet for langt. Arbeidsgruppen opplever at ungdommer med rusutfordringer i mindre grad enn før fanges opp og blir tilbudt hjelp. Arbeidsgruppen erkjenner at det ligger et større potensiale i kommunen på selv å avdekke at ungdommer ruser seg blant annet i skole, fritidsklubber og andre enheter. Bruk av rusmidler blant ungdom oppfattes i tillegg å være en sentral bakenforliggende årsak til vold og annen kriminalitet.

Arbeidsgruppen har fått et oppfølgingsoppdrag av styringsgruppen om å skille ut utfordringer og tiltak knyttet til rusfeltet (barn og unge) i en egen oppfølgende prosess. (jmf. Styringsvedtak 25.oktober 2023 se i tabellen under). Barn og unge i konflikt med loven vil derfor videreføre sitt arbeid i en del 2 (rusforebyggende tiltak). Arbeidet må ses i nær sammenheng med planlagt utarbeidelse av rusmiddelpolitisk handlingsplan og plan for psykisk helse.

Nr	Navn på tiltak	Beskrivelse	Igangsa tt	Til vurde ring	Til avklari ng
12	Igangsette arbeid med barn og unge i konflikt med loven – del 2 (rusforebyggende tiltak)	(jmf. styringsgruppe vedtak og politirådsvedtak) <i>Styringsgruppevedtak 25/10 - 23</i> <i>Det skal lages en rusplan (HM). Det er ikke nødvendig å avvende utfallet av dette planarbeidet i</i>			X (allerede besluttet)

		<p>det videre arbeidet med "Barn og unge i konflikt med loven". Rus ofte en del av bildet når barn og unge kommer i konflikt med loven/er i risikozonen. Det anbefales at man i arbeidsgruppen også identifiserer utfordringer samt igangsette tiltak også når det gjelder ungdom som ruser seg. Barn- og unge i konflikt med loven – del 2</p> <p><u>Politirådsvedtak 13/12 – 23</u> Politirådet ber om at politiet blir tatt med i arbeidsgruppen slik at politi og kommune i samarbeid kan finne gode løsninger for det rusforebyggende arbeidet i kommunen</p>			
13	Utarbeide tiltaksoversikt for bruk av resterende midler fra rådgivende enhet for russaker	<p><u>Jmf. styringsgruppevedtak 15/1 – 2024</u> Arbeidsgruppen for «barn og unge i konflikt med loven» utarbeider en oversikt over tiltak og kostnader, og legger det frem for behandling i tverrfaglige koordineringsgruppen i løpet av våren 2024.</p>			X (allerede beslutt)
14	Videreutvikle samarbeidsrutiner med ARA/ABUP om ungdom med rusutfordringer	Arbeidsgruppen har hatt møter med ARA og ABUP samt deltatt i møter om Agdermodellen for barn og unges helsetjeneste. Dette samarbeidet vil følges opp videre.	X		

6. Kommunen mangler ungdomsarbeidere som følger opp ungdommer på ettermiddag og kveldstid

Tett og individuell oppfølging av ungdom vurderes å være svært viktig for å skape positive endringer i ungdommens liv, likevel er det få av våre tjenester som har dette som rolle i kommunen på ettermiddag og kveldstid. Kommunen har en rekke hjelpeinstanser med ansvar for målgruppa, men de aller fleste er kun tilgjengelig på dagtid.

Det er få kommunale ressurser som gir en til en oppfølging av ungdom på ettermiddager/kveldstid og som kan gå sammen med ungdommen og skape positive aktiviteter. Kommunen har heller ikke en Uteseksjon slik mange andre større byer har, med mulighet for å bli fulgt opp av ungdomsarbeidere på ettermiddag og kveldstid.

Kommunen har et prøveprosjektet «Gatepuls» som er et samarbeid mellom forebyggende avdeling og ungdomstjenesten om personell som jobber oppsøkende tre kvelder i uka fra kl. 14.00-20.00. Målet er å fange opp risikoutsatte ungdommer samt løse dem til det ordinære tjenesteapparatet ved behov. Tilsvarende har kommunen også et Felteam som er tilstede ved arrangementer eller andre begivenheter i helger/merkedager for å skape trygghet i det offentlige rom. Ingen av disse tiltakene er rustet til å følge opp ungdommer en til en (selv om det gjøres i enkelte tilfeller).

Fritidsklubbene har åpne tilbud (og gruppetilbud) for ungdom – det har også en rekke frivillige og ideelle organisasjoner som Fellesverket v/Røde Kors, Kirkens Ungdomsprosjekt, Kudos v/Bymisjonen og Blå Kors. Enkelte av disse organisasjonene følger i noen grad opp ungdommer i fritiden utover de faste aktivitetene/tilbudene i organisasjonen.

Se for øvrig administrasjonens beskrivelse av «uteaktiviteten» i kommunen i følgende svar på verbalvedtak <https://politiskagenda.kristiansand.kommune.no/Vis/Pdf/bilag/d29fa628-515c-4204->

[91c4-726e6fa91cf2?redirectDirectlyToPdf=false](#). Saken behandles i oppvekstutvalget 13.februar 2024. Arbeidsgruppen har vært sentral i utarbeidelsen av svaret.

Nr	Navn på tiltak	Beskrivelse	Igangsatt	Til vurdering	Til avklaring
15	Teste ut mentorprogram etter modell fra Tromsø	Arbeidsgruppen har søkt Justisdepartementet om midler til å teste ut deler av et mentorprogram i Kristiansand. Avventer svar innen februar 24.		X	
16	Videreutvikle samarbeid med idrettsguiden	Det er gjennomført møter med Agder Idrettsråd om mer systematisk samarbeid. Arbeidet er igangsatt	X		
17	Vurdere muligheten for å utrede opprettelse av utekontakt i Kristiansand	Kristiansand har ikke hatt utekontakt siden 2000-tallet og har i ettertiden hatt periodevis midlertidige prosjekter som er etablert med ressurser som jobber kveldstid (Gatepuls/feltteam/miljøverter/LOS) Alle større kommuner og byer i landet har en uteseksjon/utekontakt hvor ungdommer får oppfølging. Arbeidsgruppen ønsker at styringsgruppa gir oss muligheten til å utrede et slikt tilbud i Kristiansand			X

7. Uavklart hvem som koordinerer på individ og gruppe nivå

Arbeidsgruppen legger til grunn helsedirektoratets definisjon av koordinering:

Å koordinere betyr «å få til å virke sammen». Det innebærer å se tjenester i sammenheng for å oppnå helhet og sammenheng i tilbudet.

I Kristiansand har vi flere avdelinger og enheter som har ansvar for å gi tjenester og tilbud til ungdom i målgruppa. Det er særlig ungdomstjenesten, forebyggende avdeling og barneverntjenesten som har et særlig ansvar for barn og unge i konflikt med loven.

I noen tilfeller er det forebyggende avdeling som koordinerer arbeidet rundt en ungdom. Ofte blir de koblet på når ungdomskolene opplever utfordringer og bekymring knyttet til en av deres elever. Da koordinerer gjerne forebyggende avdeling gjennom kjernegruppetiltak eller andre tverrfaglig samarbeidstiltak med representanter fra skole, fritid, helse og politi m.m. Målet er at hele ungdommens hverdagsliv ses under ett og at tiltakene som igangsettes samvirker samtidig.

Dersom det er en ungdom som har tiltak i barnevernet er det barneverntjenesten som koordinerer arbeidet rundt ungdommen avhengig av behov. Dette kan være egne tiltak i regi av barnevernet og tiltak fra andre samarbeidsetater. Arbeidsgruppen opplever at det er stor variasjon i hvordan barnevernet koordiner tiltak rundt ungdommen avhengig av hvilken avdeling i barnevernet som har ansvar. I noen saker har barnevernet en sterk og tydelig koordinering av alle involverte etater med fokus på hele ungdommens liv (særlig i ungdomsavdelingen) – i andre saker kan denne koordineringen mer mangefull.

Ungdomstjenesten i helse- og mestring gir også tjenester til målgruppen både via forvaltningsvedtak eller via deres lavterskeltilbudet (uten vedtak). Ungdomstjenesten gir helsetjenester til ungdom over

16 år og er basert på at ungdommen selv oppsøker dem eller fått vedtak om oppfølging fra forvaltning.

For ungdom med behov for langvarige og koordinerte tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, skal kommunen tilby koordinator, jfr. helse- omsorgstjenesteloven § 7-2. Dette gjelder uavhengig av om brukeren ønsker individuell plan, dvs. selve planen er kun et verktøy - jfr. forskrift om habilitering, rehabilitering og koordinator § 16. Det er Forvaltning og koordinering (koordinerende enhet i kommunen) som har det overordnede ansvaret for oppnevning av koordinator etter søknad fra bruker. Koordinator oppdraget er basert på skriftlig samtykke og innsats fra brukeren.

I saker felles med flere instanser kan koordinatører bli pekt ut i barnevernet, NAV, Aktiv Fritid, Ungdomstjenesten ev. andre kommunale tjenester.

Ungdomstjenesten har også ansvarsgrupper/ samarbeidsmøter uten vedtak. Samarbeidsbehovet og hvilke instanser som skal inviteres inn i samarbeidet avklares i møte med ungdommen. Dette lar seg gjøre da tjenesten er basert på frivilligheten, skriftlig samtykke og ungdommen er motivert for at instansene rundt skal samarbeide.

Arbeidsgruppen opplever at det er behov for å klargjøre tydeligere *hvem* som har koordineringsansvaret rundt en ungdom med rus og kriminalitetsutfordringer og *hva* det innebærer å koordinere. Videre ser arbeidsgruppen et behov for en tydeligere koordinering på gruppenivå når flere ungdommer opptrer sammen i mer faste grupper og som har stor innflytelse på hverandre. Heller ikke denne oppgaven er tydeliggjort i kommunen.

Nr	Navn på tiltak	Beskrivelse	Igangsa t	Til vurde ring	Til avklari ng
18	Videreføre det påbegynte arbeidet med å avklare koordinering og oppfølgingsansvaret	Arbeidsgruppen har påbegynt arbeid med å klarere koordinatorrollen overfor målgruppen barn og unge i konflikt med loven. Dette er et arbeid som trenger lenger tid. Arbeidsgruppen jobber videre med denne avklaringen og kommer tilbake med en egen sak til styringsgruppa.			X
19	Vurdere systematisk bruk av voldsrisikovurderingsverktøy og bruk av rosanalyser for å identifisere felles tiltak for ungdom/gruppering i målgruppa	Gamle Søgne kommune utviklet en metodikk/veileder for voldsrisikovurderinger ved bekymring for alvorlig vold. Denne ble videreført i Nye Kristiansand, men er ikke blitt implementert. Det bør tas stilling til om kommunen ønsker å implementere prosedyrene i denne veilederen		X	

8. Liten systematikk i oppfølging av barn og unge som er utsatt for vold

De fleste kriminalitetsforebyggende tiltak i kommunen er rettet mot ungdommer som utøver vold, trusler og kriminalitet og i mindre grad rettet mot ungdom som er utsatt for denne kriminaliteten.

Ungdom som utsettes for vold har ofte behov for trygghetsskapende tiltak i skole eller andre arena og kan ha behov for ytterligere tjenester i kommunen. Utvikling av vold i et ungdomsmiljøet kan

skape utrygghet for et større ungdomsmiljø og påvirke trygghetsfølelsen på skole og i det offentlige rom.

I følge en straffesaksanalyse gjort av politiet i Agder høsten 2023 [Analyse om ungdomskriminalitet i Agder – Politiet.no](#) ble det avdekket at det ofte er knytninger mellom ungdommer som utøver vold og de som utsettes for dette. I noen tilfeller er det vold mellom ungdommer i ett og samme miljø. Erfaringsmessig har ungdom som utøver vold selv vært utsatt for kriminalitet i tidligere ungdomssaker.

Arbeidsgruppen opplever at det ligger et større potensiale i å systematisk fange opp ungdommer som er utsatt for vold og ønsker at det settes flere tiltak inn mot denne gruppen.

Nr	Navn på tiltak	Beskrivelse	Igangsatt	Til utredning	Til avklaring
20	Prøve ut deler av Trygghetsprogrammet etter modell fra Bærum	Det er igangsatt et prøveprosjekt i samarbeid med politiet og forebyggende avdeling om å følge opp enkelt ungdommer som er utsatt for vold og trusler. Arbeidet er helt i oppstarten.	X		
21	Utvikle samarbeidsrutiner mellom skoler og politi om håndtering av alvorlige hendelser	Det er igangsatt et samarbeid mellom rektorer, operasjonssentralen og forebyggende politi om bistand ved akutte hendelser på skolene. Fokus på trygghet for utsatte andre elever	X		
22	Økt bruk av kjernegrupper til ungdom som er utsatt for vold og kriminalitet	Forebyggende avdeling ønsker å vurdere hyppigere bruk av kjernegrupper på skolene for ungdom som er utsatt for vold og kriminalitet og er i behov av tiltak	X		
23	Oppfølging av verbalvedtak – forebygging av vold i skolen (trygghetstiltak) 500.000 kr. fra bystyret - engangstilskudd	Bystyret har fattet et verbalvedtak i forbindelse med budsjettbehandlingen desember 2023 som omhandler forebygging av vold i skole og offentlig rom. Arbeidsgruppen i barn og unge i konflikt med loven gis ansvar for å følge opp tiltaket jmf. oppvekstdirektørens innstilling i politisk sak som behandles 13/2-204. <i>Midlene(500.000) disponeres til egnede tiltak av arbeidsgruppen for «barn og unge i konflikt med loven» (j.f. verbalvedtak 2024-5).</i>			X

6. Forslag til vedtak til styringsgruppen

- A. Styringsgruppen tar rapporten til orientering
- B. Styringsgruppen støtter anbefalingene om at arbeidsgruppen utreder muligheten for at en aktør med spisskompetanse rus, vold og kriminalitetsutfordringer (barn og unge) kan frontes som en ressurs man kan **ringe til/kontakte** (jmf. tiltak 6)

- C. Styringsgruppen støtter anbefalingene om at kommunen/barnevernet utreder en felles ungdomsavdeling for ungdom fra 12 år. (Hvordan følges dette opp?) (jmf. tiltak 10)
- D. Styringsgruppen ber arbeidsgruppen utforme en prosjektbeskrivelse for utarbeidelse av rusforebyggende tiltak - del 2 i arbeidet (jmf tiltak 12 og 13)
- E. Styringsgruppen ber arbeidsgruppen utrede behovet for etablere utekontakt (tiltak 17)
- F. Styringsgruppen ber arbeidsgruppen utforme oversikt over tiltak for forebygging av vold i skole/offentligrom samt plan over bruk av tiltaksmidler 500.000 kr i henhold til foreslått innstilling fra oppvekstdirektøren (oppfølging av verbalvedtak) (jmf tiltak 23)
- G. Styringsgruppen ber arbeidsgruppen jobbe videre med å avklare koordineringsansvaret i enkeltsaker og på gruppenivå og komme tilbake med egen sak om dette til styringsgruppen. (tiltak 18)